

Indenrigsministeriet har modtaget nogle Exemplarer af en af Cand. pol. F. G. Holm efter en i Udlandet ved offentlig Understøttelse foretagen Rejse udgivet Beretning om Torv og Tørvemosefs Behandling samt om Latrinskofsernes Anvendelse til Gødning; Exemplarer heraf ere fremlagte i Læseværelset.

Man gif derpaa til Dagsordenen. Det første Nummer paa samme var Fortsættelse af 2den Behandling af „Udkast til Lov, indeholdende Tillæg til og Forandringer i den gjældende Lovgivning om Bands Afledning m. v.“

Udvalgets Forslag til en ny § 15 tillige med det dertil af Mindretallet stillede Underændringsforslag sattes under Forhandling.

Ordføreren: Vi staae her ved en Paragraph, med Hensyn til hvilken Udvalget maa beklage, at det ikke har kunnet opnaae den ønskede Samstemning med den høitærede Indenrigsminister; da Uoverensstemmelsen imidlertid, saavidt jeg har kunnet skjønne, mere har sin Grund i formelle Banfæligheder end i Sagens Realitet, har Udvalget ikke troet sig berettiget til af den Grund at undlade at forelægge Thinget Paragraphen, saameget mindre, som man holder sig overbeviist om Nødvendigheden og Berettigelsen af en saadan Paragraph, samt om, at det deri afgjorte Spørgsmaal ialtsald ikke i lang Tid lader sig skyde tilside. Den Grundanskuelse, hvorfra Udvalget har bedømt det her omhandlede Forhold, har det havt den Vre at forelægge Thinget i den trykte Betænkning, og det vil deraf sees, at Udvalget ingenlunde har været blind for de Banfæligheder og Betænkneligheder, som dette Forholds Ordning vilde medføre, men det har dog ikke kunnet Andet end komme til den Betragtning, at her forelaa Forhold, hvori Expropriation med Berettigelse maatte kunne indtræde. Det er vistnok saa, at her ikke er Strid mellem to Slags Rettigheder, der ere grundforskjellige; de støtte sig tværtimod begge til Eiendom og Besiddelse, og der er altsaa forsaavidt ingen Grund til, at den lavere Interesse skal vige for den høiere, men ikke

bestomindre kan det ikke benægtes, at den Enkeltes Ret her kan træde i en saadan Strid med de almene Interesser, at der vistnok maa være al mulig Grund til at lade Expropriation indtræde. Uagtet Udvalget har forudsæet Muligheden af, at der kunde gives en almindelig Expropriationslov om disse Forhold, har det dog egentlig ikke ret troet paa denne Mulighed eller været fuldkommen overbeviist om Nødvendigheden deraf, idet det nemlig, som jeg før yttrede, ikke er 2 grundforskjellige Rettigheder, der her staae ligeoverfor hinanden, men det er equ og samme Ret, der, idet den Enkeltes Ret i nogle Tilfælde kan træde hindrende op mod de almene Interesser, maa kunne sernes, og dette maa altsaa skee efter de forhaandenværende Omstændigheder, hvorfor der altsaa synes at være Materiale til en særlig Lov for hvert Tilfælde. Uagtet der saaledes efter Udvalgets Overbeviisning er Anledning og Berettigelse til en saadan Expropriation, har det dog derfor ingenlunde miskendt Retten for den, hvis Eiendom man vil expropriere, og man har derfor søgt at omgjerde ham med saa stærke Sikkringsmidler som muligt, idet man som Betingelse for Expropriationens Indtrædelse har sat Nødvendigheden af, at de to dertil stiftede Autoriteter skulle have afgivet Afendelse om, at Expropriationen bør finde Sted, samt at de i alt Bæsentligt ere enige; man har dernæst, for yderligere at sikke Eieren, valgt Lovformen; man har fremdeles givet vedkommende Eier Berettigelse til at fordrer en fuldstændig Expropriation, hvor der ellers muligviis til Sagens Fremme kun kunde være Anledning til en deelviis, og endelig har man gjort til Betingelse for, at Expropriation skal kunne indtræde, at over Halvdelen af dem, der skulle betale, skulle være enige derom. Jeg skal for Diebliffet standse hermed og forbeholde mig senere at give Tilsvær til, hvad der muligviis maatte fremkomme under Diskussionen.

S. Jørgensen: Det Underændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille til den foreliggende nye Paragraph, gaaer, som man vil see, ud paa, at de Ord „forsaavidt Eieren ikke maatte fordrer fuldstændig Expropriation, hvor-